

Álvarsligar avleiðingar:

Verður bara sjúkrarøktin spard burtur

-Ein má gera sær greitt, at verður bara spart á røktarøkinum, so fer tað at merkja, at gomul og sjúk verða send heimaftur skjótari og tað fer at leggja stórar byrðar á familuna og tænanstan og røktin, sum sjúk og gomul fáa á sjúkrahúsunum fer at versna munandi. Skal skerjast so nógv, sum ætlanin er, so mugu eisini læknarnir taka sín part.

Hetta skrivur Ole Karlsson, sjúkrasystur og lærari við Sjúkrasysturaskúlan í Sjóðarmíð í dag.

Der var en gang et land. Det var ikke noget stort land. Udefra sagde man, at det var et lille land.

Landet vidste godt, at det ikke var et af de store, men det mente dog ikke at det var lille.

Landet forsøgte på mange områder at være lige som de store lande.

Det, jeg vil fortælle lidt om er, hvordan det lille land forsøgte at være som de store lande inden for sundhedssektoren eller nærmere betegnet i hospitalsvæsenet.

Det lille land havde opbygget et hospitalsvæsen, der bestod af tre sygehuse og et stort Landssygehus.

Landssygehuset blev betragtet som stort i det lille land, men uden for landets grænser kaldte man sygehuse på den størrelse for mindre sygehuse.

Det lille land havde i de sidste årtier haft en kolossal økonomisk opvækst, som også havde haft en afsmittende virkning på sygehusvæsenet. Antallet af ansatte inden for sygehusene var øget fantastisk i disse årtier. Desværre var effektiviteten i samme tidsrum ikke øget tilsvarende. Spurgte man de "lokale" (læs lederne) om grunden til dette, sagde de altid, at det var p.g.a. de kulturelle forhold i det lille land.

Desværre var det meget svært at få svar på, hvordan kulturelle forhold og effektivitet hang sammen!

I det lille land havde man inden for sygehusvæsenet, siden det økonomiske opsving startede, været fast besluttet på ikke at stå tilbage for de større lande hvad angik sofistikerede teknisk udstyr og faglig ekspertise. Som man kan se, var ambitionerne og ordene store. Desværre havde det lille

land et andet "kulturelt" problem. Man havde så forfærdelig svært ved at organisere og sætte mål for sit arbejde. Man kunne godt opleve sygehusvæsenet billedlig talt som kørende på en cykel uden styr.

Som for så mange andre store lande blev det også sværere tider økonomisk for det lille land. Den økonomiske stramning var derfor også noget, man mærkede på sygehusområdet og ikke mindst på Landssygehuset.

Der kom et politisk krav om at organisere og effektivisere arbejdet bedre. Med andre ord skulle man i sygehusvæsenet slå 2 kulturelle kolbøtter. Det virkede som at bede en person om at spise pænt uden at give ham noget at spise med.

Dermed skete der det, at man primært blandt overlægerne diskuterede besparelserne. Det skal ikke forstås sådan, at man blandt alle de ansatte inden for sygehusvæsenet undlod at diskutere besparelser – jo, man diskuterede meget ivrigt blandt alle, men det var på overlægeniveau, at beslutningerne blev truffet.

Overlægerne er jo heller ikke hvem som helst – det er jo lærde personer med høj status i samfundet – de kan jo nærmest betegnes som vor tids "præster". Disse overlæger er når alt kommer til alt bare mennesker og handler derfor også som almindelige mennesker. Derfor kunne man efter første sparerunde se, at hjælpepersonale og sygeplejerspersonale var sparet, men blandt lægegruppen var ingen besparelser!! Hyrden vogter som bekendt sine egne får bedst.

Man kan så spørge sig selv, hvordan Søren det kan gå til? Svaret kommer resolut fra overlægen: »Hospitalsvæse-

nets opgave er at diagnosticere og behandle!« En spag stemme kan så spørge: »Hvad med at give sygepleje?« – Svaret fra lægen er: »Sygepleje er luksus!«. Med økonomisk svære tider følger arbejdsløshed og sociale problemer. Med årene var der også sket en ændring i det sociale mønster. Der var færre hjemmeglædende husmødre. Det betød, at børnene og de gamle, hvis de havde brug for pasning eller pleje, måtte på institutioner.

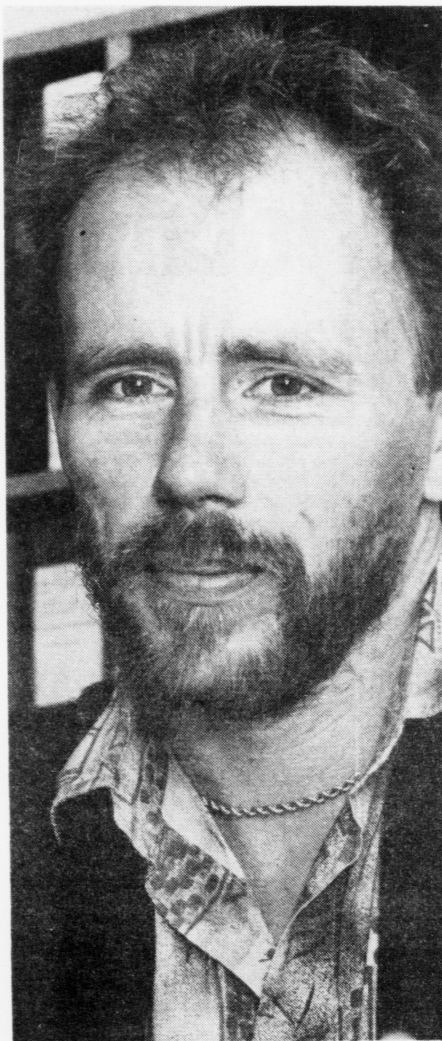
På sygehuset begyndte ældre mennesker at blive indlagt til pasning og pleje – fordi de ikke kunne være alene hjemme. De lå/ligger så på sygehuset, til de kan komme på plejehjem eller er blevet så friske, at de kan sendes hjem igen.

På landssygehuset oprettede man en særafdeling for mennesker, der var blevet halvslåmmede eller kraftnedsatte p.g.a. slagtilfælde. Disse mennesker kom ind på hospitalet til optræning og pleje.

Ændringerne i det sociale mønster havde også betydet, at flere mennesker med dødelige sygdomme blev indlagt på hospitalet for at de under trykke og kærlige forhold. Disse mennesker, som jeg har nævnt, har grundlæggende ikke brug for diagnosticering og behandling. De har brug for SYGEPLEJE i form af omsorg og kærlig pleje.

Den før omtalte overlæge var tilsyneladende ikke klar over eksistensen af disse patientgrupper, selv om den efterhånden er blevet stor. I løbet af de kommende år vil gruppen blive endnu større – og man kan så håbe, at den bliver synlig for alle.

Hvis man ser på det lille lands fordeling af ressourcer inden for sygehusvæsenet og

Ole Karlsson, sjúkrasystur: -Eg trúgvi ikki, at føroyingar eru greiðir yvir fylgjurnar av, at sjúkrarøktin verður so nógv skerd

SJÓÐARMÍÐ

her især Landssygehuset, er antallet af overlæger øget anseeligt i det sidste år. Ideen bag er, at have en ekspertise, der kan diagnosticere og behandle. Dette skulle gerne reducere antal indlæggelsesdage og dermed virke besparende. Et gammelt ordsprog siger: »At for mange kokke fordærver maden.«

For de mange overlæger blev ansat, var det sådan – at også de værende »kokke« (læs: overlæger) kunne fordærve maden. Den forældede mad, var og er et resultat af faglig snæversyn, manglende smidighed og engagement og ikke mindst samarbejde i den holdindsats, der kræves for at skabe et moderne – velfungerende sygehusvæsen. Hvad nytter det, at det lille land har en veluddannet stab af overlæger

- 1) Der i perioder kan have svært ved at arbejde sammen
- 2) Der ikke har det tekniske udstyr til at diagnosticere inden for netop deres speciale, og som p.g.a. besparelser sikkert heller ikke får det.
- 3) Der har så lille et befolkningsgrundlag, at flere af specialisterne er overflødige i forhold til antal af pati-

enter.

- 4) Når der nu viser sig at være et voksende behov for omsorg og pleje og ikke kun diagnosticering og behandling.

Hvad skal pengene bruges til i dette lille land?

Hvis man sparer yderligere på sygeplejen og hjælpepersonalet vil det betyde:

- 1) At de gamle og syge vil blive udskrevet hurtigere. Det vil belaste familien og omgivelserne meget mere end nu. Skal de gamle og syge ikke passes og rehabiliteres på sygehuset – så må det ske i hjemmene hos familierne.
- 2) At servicen – den omsorg og pleje, som de syge og gamle får på sygehuset vil blive ringere. Der er i forhold til sidste sparerunde, hvor sygeplejen blev beskåret, sket en effektivisering af arbejdet. Skal der skæres yderligere, vil det betyde en klar kvalitetsforringelse.

Hvad er så det rent praktisk?

- At patienten må vente længere, før et tilkald på stuerne bliver besvaret.
- At gamle, som ligger våde eller med afføring i bukserne må vente længere på hjælp.

- At informationen til patienterne bliver mere overfladisk/sparsom.

For at give nogle eksempler:

Jeg tror ikke, at befolkningen i det lille land er klar over, at noget af dette er konsekvensen af at spare på sygeplejen og hjælpepersonale.

Vil man have et velfungerende sygehusvæsen, må man medinddrage lederne for de mennesker, der er ansat det pågældende sted + politikerne.

Sætte sig ned og blive enige om, hvad man egentlig vil med sygehusvæsenet i forhold til den samfundsændring, der er sket de sidste år.

Når man så er blevet enige, må alle ansatte vise offervilje og diskutere, hvordan der skal spares – ikke kun blandt sygeplejersker, sygehjælpere og hjælpepersonale, men også blandt overlæger og læger.

Det lille land har inden for sygehusvæsenet og især på Landssygehuset ansat overlæger i et antal, som intet andet land (stort eller lille) kan gøre efter.

For hver 4.-5. patient, der er ansat en overlæge.

Gad vidst, om man på længere sigt vil se, at det lille lands indbyggere er mere raske og/eller mindre syge?

Med venlig hilsen

En lille mand fra et større land.